

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАКОНОДАВЧОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 207. Джеран Сіті, Н. Дж., середа, 5 вересня, 1934.

VOL. XLII. No. 207. Jersey City, N. J., Wednesday, September 5, 1934. THREE CENTS.

ДРУГИЙ КОНГРЕС УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК. — В аудиторії місцевого Інтернаціонального Інституту відбувався 1-го й 2-го вересня Другий Конгрес Української Молоді в Америці.

На цей конгрес, скликаний Лігою Української Молоді Північної Америки, зібралось майже сто делегатів і делегатів з усіх українських колоній Америки. Замість було, що між учасниками Конгресу було багато осіб з дальших степів, Ідиной, Айова та Міннесота.

Конгрес відкрив у суботу, в 11-й годині рано, президент Ліги, гр. Степан Шумейко. До президії Конгресу обрано: гр. Володимир Семенів як голову, а панну Р. Бенце й гр. Теодора Луціва як секретарів.

По уконститууванні Конгресу й виборі відповідних комісій Конгрес привітав представників різних організацій. Промовляли: гр. Микола Мурашко від Українського Народного Союзу; д-р Лука Мишука від редакції "Свободи"; Омелян Ревюк від "Об'єднання"; гр. Григорій Герман (по англійськи) від ОДВУ й Молодих Націоналістів; гр. Василь Авраменко від Українських Танцюристів Фільмової Студії; гр. Євген Скоцко від місцевої організації націоналістів; гр. Роман Придаткевич від Любительів Української Музики; гр. Рудий від "Чорноморської Січ"; та пані Кметь від Союзу Українок в Америці (по англійськи). Прочитано довгу низку привітів, писемних і телеграфічних. На популяційному засіданні зложили привіти: пані Ковал (по англійськи) в імені Міжнародного Інституту, гр. Микрослав Сичинський від Українського Робітничого Союзу та гр. Ярослав Чиж (по англійськи) від редакції "Народної Воли". Головну частину Конгресу становили відповідно приготовані реферати на різні життєві питання для української молоді в Америці та дискусія над ними. Такі реферати прочитали: гр. Семенів про відношення української молоді в Америці до української літератури; гр. Луців про роль українського студента в Америці; пані Марія Гембаль на тему: "Українці чи Американці?" пані Олександрівна про вплив української молоді на українську справу; гр. В. Буката про практичне розв'язання своїх проблем молоддю; гр. Пізнак про вагу характеру для політичних досягнень; гр. Ярема про ведення організації; гр. Ярема про участь у спортивному житті як спосіб розгладу для української справи; гр. Гаврилюк про відношення української молоді в Америці до краю її батьків.

Референти читали всі, з винятком гр. Луціва, по англійськи. Дебати велись переважно по англійськи.

Кожний реферат викликав оживлену дискусію, в якій брали звичайно участь багато учасників конгресу. Не дивлячись на це, наради велись спокійно, річково й без особливих нападів.

По вичерпанні рефератів і дискусії над ними Конгрес вислухав звіти уступаючих урядників, перш ніж над ними дискусію та ухвалив уступаючому урядові вотум довіри. До нового уряду Ліги Української Молоді Північної Америки обрано: гр. Степана Шумейка як президента, гр. Анастасію Олександрівну як заступницю президента, гр. В. Букату як секретаря, а гр. Степана Данилишина як касієра. Для ведення газетної пропаганди для Ліги обрано пресову комісію, до якої ввійшли: гр. В. Семенів, гр. В. Буката й панна Семенів.

Ухвалено низку резолюцій, поданих референтами, а зредгагованих резолюційною комісією. Між іншими ухвалено резолюцію проти голодової політики московського уряду на Україні.

Конгрес закінчено в неділю, в 6-й годині вечором, відпіванням "Ще не вмерла України" і "Не пора" та американського гімну. Після сесії Конгресу відбувались різні товариські забави, обіди, чаї та прогулянки. По закінченню Конгресу відбувся вальсований західом "Союзу Українок в Америці" виставу української народної шкільної.

ЮВЕЛІНИ СВАТО В СТЕМФОРДІ

СТЕМФОРД (Конетикот). — На свято річниці Української Католицької Вищої Школи в Стемфорді в неділю 2 вересня, зібралось коло тисячі людей.

По архієрейській Службі Божій влаштовано у великій залі Стемфорд Айскуль цікаву виставу, що зображала в живих образах буйнування української імміграції в Америці. Сцени, в котрих брало участь велике число осіб, робили глибоке враження.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СТРАЙК У КТАЛЬЯХ ПОЧАВСЯ

ВАШИНГТОН. — Юнія ктальянських робітників заявляє, що на 800,000 робітників ктальєв у полудневних страйках 100,000 робітників уже вийшли на страйк, а в інших 100,000 робітників впродовж тижня. У ктальях Нової Англії, де є коло 300,000 робітників, не роблено через День Праці, але донесення до юнії заперечують, що на страйк вийде що найменше 30 процентів. Як звичайно, підприємці кажуть, що це прості перехвалки та що страйк зовсім не має такої популярності.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ ЕКСПЕРИМЕНТИ.

Як відомо, большевики мають велике замислювання до всяких чудернацьких експериментів. І так недавно тому в Туркестані пробували вони викликати штучний дощ. Насамперед авторство величезної машини водної пари, як при допомозі електрики описав скопленню. Совітські часописи твердять, що експеримент удался, але коштував стільки, що не варто його повторяти.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ ЕДИНОУМЦІ

Харківська газета "Вісті" (ч. 146, з 27 червня 1934 року) друкує привіт київської міської ради, адресований до Кагановича в Москву, з нагоди перенесення столиці радянської України з Харкова до Києва, в якому читаємо таке: "Перенесення столиці радянської України було початком нового етапу могутньої соціалістичної індустріалізації України, дальшого зміцнення радянської України, як непереможної складової частини великого, могутнього і непереможного радянського Союзу" (Українтат).

ПРАВЛІННЯ СПІЛКИ.

Зізд радянських письменників України вибрав правління спілки письменників у такому складі: Головою, Горьким, Гофштейном, Киряленком, Коваленко, Копиленко, Корнійчук, Кощуба, Кулик, Іван Лев, Микитенко, Мілев, Панч, Первомайський, Смолич, Тичина, Усенко, Феллер і Цуплак. Паненку спілка в свою чергу вибрав президентом правління, в яку увійшли: І. Кулик, (голова), Микитенко, (перший заступник голови), Панч, (другий заступник), Киряленко (відповідаючий секретар) і Копиленко. (Українтат).

СМЕРТЬ РЕКОРДОВЦЯ.

У Берліні помер у 60 році життя рекордний хурець Франк. За своє життя викрутив він 564,000 шпирів. Він курив цілий день, а коли будився вночі, зараз починав курити й вночі, переставав, аж цигарка випала до кінця. При вських змаганнях здобував Франк постійно першу нагороду.

ВІДКОПАЛИ СВЯТИНО ГЕРИ.

Проф. Маторі відкопав недалеко Неаполіа старшу святиню грецької богині Гери. В руїнах знайшли рештки фігури з перагринами локаторськими та збірку дорожніх статуй. Ці знахідки викликають велике зацікавлення серед учених.

ХТО ПИМСТІТЬ МУЧЕНИКІВ?

Французські газети приносять криваву статистику вбитих і замучених большевиками в радянській Сибірі: 28 єпископів і архієпископів, 6,775 священиків, 6,675 учителів, 8,800 лікарів, 54,850 офіцерів, 12,850 урядовців, 355,520 умовних робітників, 11,633 робітників і селян, а 10 мільйонів померли від голоду. Страті світові війни супроти цих цифр — дрібниця. А світове сумління таке нудне, як комусь прирвати владу з голови, мовчати і калічити вбивців, даючи їм навіть місце в Союзі Націй.

КАМПАНІЯ ПРОТИ "НОВОГО РОЗДІЛУ".

Відомий філадельфійський тижневик "Сатердей Івнінг Пост" помістив у своїх останніх випусках статтю буюного американського президента Герберта Гувера, вимірену проти "Нового Розділу", себто політики президента Рузвельта-Гувер пробують довести, що "Новий Розділ" грозить порушенням свободи американських горожан, бо видає урядові владу рішення про справи, котрі повинні бути надані до свободного вирішення громадян.

СТАЛІВІ ДОРОГИ.

У Німеччині випробували недавно нову конструкцію сталевих доріг. Їх великі сталеві рушії (6 метрів довгі та 1 м. широкі), які ладять зі собою і так кладуть на дорогу. Вільні місця між сталевими рушійми вповнюють відповідним матеріалом (асфальтом, тощо).

Найважливішою прикметою цих сталевих доріг є те, що вони не потребують відповідної підбудови, як інші дороги. Тимчасим надаються вони дуже добре для воєнних цілей (коли швидко треба побудувати нову дорогу в якімсь місці) та підчас природних катастроф (нпр. повені). Сталеві дороги будуть дуже швидко (1 метр 5 хвилин) тому, що сталеві рушії фабрики виробляють зв'язальні (нпр. з'ємку), а літом їх тільки складають і вповнюють.

ПРИГОДИ СТАРЦЯ.

В Англії 80-літнього старця Вотсона переїхало авто. Вночі в кариті ратункового поговіття відвезли до шпиталю, але по приїзді на місце показалося, що карита порожня. Думуючи, що їде автобусом, старець вискочив на вулицю. І наслідок катастрофи ставити пам'яті і довгий час безцінно блукав по місті. Вкінці зашпирити це один поліцей і відправив Вотсона до шпиталю. Під побавленням опікою лікарів він очувався.

ПРЕМІЯ ЗА ТРИЯНИКІВ.

До одного англійського товариства забезпечення звернувся урядовець Джеймс Пур з запитом, чи не міг би забезпечити від тріанників. Його жінка вже раз привела тріанників на світ і боячись, щоб це не повторилося, постановив вийти проти цього забезпечення. По деякій надумі товариство забезпечення згодилось на пропозицію Джеймса Пура. Тепер показалося, що його сподівання були слушні: його родина знов поблизилася на три особи й згідно з умовою дістав він від аскураційного товариства 200,000 фунтів стерлінгів.

НАЙМІНШИЙ ФОТОГРАФІЧНИЙ АПАРАТ.

Одна фірма в Берлінгтоні почала фабрикувати найменшого фотографічного апарату на світі. Він є великий 2 і пів см. кубічний. Хоч який він малий, роблені ним знімки є дуже гострі й добре надійшли до побачування. Згадавши фірма почала фабрикувати цей апарат масово й по знижених цінах, так що гасло: у кожного свій власний кишеньковий апарат" незадовго вже буде здійснено.

ПЕТЛЮРІВЩИНА НА УКРАЇНІ.

В газеті "Вісті" (ч. 147, з 28 червня 1934 року) надрукована стаття Г. Петровського: "Здає гола сідарна", у якій цей всеукраїнський староста між іншим пише: "Треба сказати, що на Правобережжя дуже активно орудував класовий ворог, куркуль. Тут зокрема дали себе знати різні недобитки націоналістичної контрреволюції петлюрівських банд. Рештки цих недобитків, здихаючи, пробують ще шокати, пакостити. Вони намагаються прикладати свої останні сили, щоби підрізати соціалістичне будівництво, колгоспи. Ось чому це з більшою силою партія й радянські організації, весь актив села повинні дати рішучу відсіч усім недобиткам класового ворога, його агентам".

Очевидяки, цих "недобитків" дуже багато, коли для відсічі потрібна мобілізація не лише всього партійного апарату, всіх радянських організацій, але навіть усього активу села.

Чому це така паніка перед "недобитками", а особливо після того, як уся націоналістична петлюрівщина уже знищена (так прийняти заперечують Постишеви, Коссови, Попови та інші комуністичні достояння)?

Та тому, що "петлюрівщина" на Україні жині й буде жини. (Українтат).

ПОЛЕВІ ЧИ ЛЮБОВНІ ПРАВИ?

"Кур'єр Львовський" повідомляє, що в Таустому заходіми Зихових створили спілку "світлиць" для "Стисельця", який вдержався довічний "Стисельця". Та замість державного виховання робили там "любовні" виправи. Що дня до 1 год. вночі відбувалися т. зв. товариські забави, тому довічний "Стисельця" розважали.

БОГИ ЖДУТЬ КРОВИ.

В полудневній Іллі шаліє від кількох місяців пошесть чорної віспи. Вже згинули тисячі людей, а майже нема незаражених цією страшною хворобою. Внаслідок пошестьі оголошена кар'я хвиля релігійного божевілья й фанатизму. Жерці оголошали, що боги висіли в загнів'яні й треба їм перебагати. Тому в місцевості Ельзоре приготувались величезні релігійні свята, підчас яких мають звестись 20,000 жертвних звірат. З усіх сторін Іллі тягнуться нескінченна на роба, яка вприти, що напливають крові, побуздяться недуги. Досі не вдалось Англіям повистримати напором прочан, які в так і обурені, бо кажуть, що давніше, коли складала людські жертви, богиня віспи віколати так на своїх вірних не гнівалася.

НАЙБІЛЬША БОЧКА.

Над Реном, у місцевості Діркей, будуть тепер найбільшу бочку світа. Її містота 1,700,000 літрів, промір має у найширшій місці 13 і пів м., а висота вона 15 м. На будову цієї бочки зужито 150 кубічних м. дубового дерева. Шкава, що ця бочка не має бути посудом на вино чи інші рідини, але рестороном. У цій оригінальній рестороні знайдуть місце 400 людей.

МОСКВА ЗАЯВИЛА ЯПОНІ ПРОТЕСТ ПРОТИ КАТУВАННЯ АРЕШТОВАНИХ

АРЕШТОВАНИ РАДЯНСЬКІ ГОРОЖАНІ В МАНЧУ-КУ СВИДЧАТЬ ПРО КАТУВАННЯ ІХ ЯПОНЦЬМИ.

МОСКВА (СССР). — Заступник комісара справ закордонних, Стояков, зложив протест в імені радянського уряду японському послові в Москві проти катування радянських горожан, яких арештовано в Манчугу. Радянська преса говорить, що від багатьох арештованих отримано свідчення про катування їх Японцями та поліцією. Притім преса не робить ніяких коментарів.

Радянська преса заявляє, що відомості чужої преси про те, що нібито Японці заробили перевозити по Східно-Китайській залізничі російські війсьни припаси не правдиві. Газети твердять, що Росія по тім залізничі не робила військових перевозів, а тому не було що заробити. Натомість газети кажуть, що Японці та уряд Манчука використовувати залізничі для військових перевозів.

ЯПОНСЬКІ ВОЄННІ ОСТОІ БІЛЯ АЛЯСКИ.

ТОКІО (Японія). — Японська преса повідомляє, що у відповідь на влаштування воєнно-летничих стенок Злученими Державами на Алеутських островах Японія побудує свої воєнно-летничі стони на Гоккайдо та на Курильських островах.

Ці стоники будуть загрозом для Аляски та для американських Алеутських островів. Такі японські остої будуть знаходитись всього 650 миль від Аляски.

ПОЛЬЩА НЕЗАДОВОЛЕНА З ФРАНЦІЇ.

ВАРШАВА (Польща). — Польська преса Писудського та міністра справ закордонних Бека містить низку статей з нападами на Францію. Преса заявляє, що Польща не повинна тягнутися в хвості Франції та робити все те, що Франція хоче, або що корисне лише для Франції.

Особливо преса критично угоді, яку підписали Латвія, Естонія та Литва не лише в справах торговельно-економічних, але й політичних. Польща вважає, що це рішучий крок до приєднання прибалтійських держав до французько-російської згоди. Крім того вони тепер усі разом будуть виступати проти володіння Польщею Вильновою.

АРЕШТИ КОМУНІСТІВ В АВСТРІЇ.

ВІДЕНЬ (Австрія). — Поліція розігнала комуністичні збори, що нелегально відбувались в трок мільйонів Відня. Притім арештовано 120 учасників цих зборів.

Канцлер Пушніг виголосив промову, в якій заявив, що він готовий звільнити з в'язниць та концтраційних таборів більшість політичних арештованих, коли вони дадуть обіцянку не виступати активно проти уряду. Міністер пропаганди говорить, що тепер це годі думати про поворот Гасбургів на австрійський престол.

ПРЕДСТАВНИКИ АРМІЇ НА ПАРТІЙНОМУ ЗІЗДІ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Перший раз на зізді партії націонал-соціалістів будуть представники армії й флоту. Голова партії, Гітлер, є одночасно й головним командантом усіх зброєносних вій Німеччини. Гоноровими гістьми на зізді будуть війсьнові міністри, генерал Блюмберг та начальник воєнної флотії, адмірал Редер.

По закінченню партійного зізду в Нирембергу відбудуться маневри націонал-соціалістичних відділів та частин регулярної армії. На зізді виступить Гітлер зі своєю програмовою промовою.

ДОМАГАЄТЬСЯ ЗБІЛЬШЕННЯ ПОЛІЦІЇ В САРІ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Генеральний секретар Ліги Націй розіслав усім державам, членам Ліги Націй, приватне побажання президента виконавчого комітету Ліги Націй про те, щоб делегати на пленарне засідання Ліги Націй підтримали прохання комісії Ліги Націй у Сари про збільшення там поліції. В тому побажанні говориться, що збільшення прохання тої комісії про збільшення на 2,000 поліція є однією можливістю забезпечити спокій і лад у Сари не лише в часі плевбісциту, але й перед ним.

Як відомо, плевбісцит має відбутись 13 січня для вирішення приналежності Сари.

НА ШЛЯХУ ДО ЛІЧЕННЯ РАКА.

БЕРЛІН (Німеччина). — Д-р Вільгельм фон Бремер, відомий на цілий світ дослідник крові, заявив, що він стоїть на певному шляху до винаходу ліку на хворобу рака. Він запевняє, що мікроба, які приносять цю хворобу, пристають у крові до червоних кровних тілечок. Д-р фон Бремер каже, що він уже дав чисту культуру отих розсадників рака й тепер буде працювати далі над винаходом чинника, що вбиватиме їх, не руйнуючи людського тіла.

"СВОБОДА" (FREEDOM)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1914 under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакції не відповідає.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
3 Канада належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Тел. "Свобода": BERGEN 4-0237. — Tel. V. H. Coburn: BERGEN 4-1016.
Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НЕОДНАКОВОЮ МІРКОЮ

Англійське робітництво проголосило війну фашизму. Генеральна рада Конгресу Британських Промислових Робітників Юній видала маніфест до всього організованого робітництва Британії з закликом боротися всіма можливими засобами проти фашистського та націонал-соціалістичного руху.

В своєму маніфесті генеральна рада говорить: «Народжені в повенних часах розчарувань і безнадійності, фашистська партія в Італії та націонал-соціалістична в Німеччині вжили всієї своєї сили для знищення інших партій. Вбивства, тортури та ув'язнення стали їх зброєю. Вони наповнили цілий світ страхом і їм ділять. Сколинована державна влада в руках лідерів партії вимушує суворий поспух ім від кожного горожанина. Фашизм не приніс нічого крім гнету та страждання. Інтереси робітничого руху вимагають, щоб фашизм знищено скрізь і назавжди».

Далі відозва закликає всі робітничі організації до безпартійної боротьби з цим проявом диктатури, який нищить свободу й демократію.

Отак поставилося англійське організоване робітництво до фашизму й націонал-соціалізму. Та інше становище воно займало й займає супроти комунізму. Правда, воно декларативно бореться з комунізмом, але й то лише в своїх власних організаціях і почасті на теренах діяльності цих організацій. Та й за осуд фашистської й гітлерівської диктатури й за поклик на боротьбу з ними воно взялося лише тоді, коли побачило в себе дома реальну загрозу поширення фашизму.

Коли кривавий большевицький терор шалів у Росії, коли большевицька диктатура нищила найменші прояви свободного й демократичного життя, коли вона десятками тисяч розстрілювала людей усіх станів і разом з тим робітників і селян, тоді англійське робітництво не мовчало, а навпаки, заявило: «Руки геть від Росії!»—бо, мовляв, там панують соціалізм і переведать великий соціалістичний експеримент. Приблизно на тому й досі стоять англійські робітничі організації.

Англійське робітництво не кликало до боротьби з диктатурами так довго, поки те, що робилося в Росії й що перекинулося в інші держави під назвою фашизму, націонал-соціалізму й т. п., не зачало англійського робітництва. Фашизм почав ширитися в Англії й став уже реальною загрозою англійському робітництву, й воно розпочало боротьбу з ним.

Українське робітництво має пам'ятати й знати, що коли воно само собі не може, то ніхто не поспішить йому в боротьбі за кращу долю. Кожен дбає лише про себе, а говорить про міжнародно солідарність тоді, коли лише йому треба.

В. В. ЯК ШЛЯХТИЧ ВІЙШОВ НА ПІМСТІ

(Оповідання).

Шляхтич на Бельчарах, Стефан Бельчарський, невелику шляхтичку коштувало багато. Коштувало багато більше як те, що батько мав дати йому життя. Хотів же за свого життя обізнати майбутній син. Хотів бачити й подібно обізнану.

Бажанням Бельчарського було, що перед своєю смертю бачити сина на становищі такого державного урядовця, перед яким отворена скоря кар'єра в безокончності, себто як до становища президента міністерства. Австрія давала таку змогу службовцям політичного уряду. Тому то Бельчарський хотів же перед смертю диктати того, щоб син заарештує правничих іспітів і вступає на службу до галицького намісництва, звідтам до міністерства у Відні.

Батько попередив, що той хіжді. Не дожиє, бо його синкові ще ніс було в голові, лиш не наука. Також хотів о-безпечити сина своєю селом, то попередив, що Бельчарський не обізнати майбутній син. Хотів же за свого життя обізнати майбутній син. Хотів бачити й подібно обізнану.

ІЛЮЗІЇ

(Із мого римського щоденника).

В соняшній літній день найбільшому радістю для мене є дещати в зеленій траві й дивитися вромім мережею листя й гадулюк у високі небеса. Листя ледви тріпочуться. Тихо. Все ніби спить, або прислухається. Але там угорі, видно, буває превеселивий вітер, бує поперед себе отари біленьких хмарок, бавляться ними, вирізьбує їх на свій смак і вподобання; з одної зробиць великого лебедя з догою вигутою шиєю, з другої — баского коня, з третьої — ніби велику жінку. Ці лебеді або ніби одна студія химерного мистця, що беззастановно творить і сам же руйнує. Ось він пошварив уже крила в лебедя, знівечив коня не до пізнання, а з жінки зробив повторного верблюда.

Дарма! Люблю дивлятися в ту гру й відгадувати зміст беззастановної творчості, в якій я сам своєю уявою приймаю чи не найкращішу участь. Я знаю, що колиб тут колом мене ледва хтось інший, з більш «реальним» наставленням, і дивився отак, як і я, в оте небо з біленькими хмарками, то не побачив би в них ні коня, ні жінки, ні навіть верблюда. Все те, сказав би мені, є лише мої особисті ілюзії. Гра моєї власної уяви.

Але що мені до того! Що мені з того, що хтось інший не бачить, коли я бачу, й чому? Чому бачення моє життя робить повнішим, цікавішим, привабливішим. Хіба я боюся снів? І хто сказав, що оті «реальні наставлення» не є гірша ілюзія, як моя; так само порожня, але гірша, бо безбарвна й монотонна, темна й мертва, без іскри життя?

Сьогодні прийшла до мене дівчина, яка мала раніше свої власні ілюзії. Гарніша від досвідченого світла була тоді душа її, бо ілюзія вічної любові сповнювала до краю її серце й переливалася в радісний сміх, у цікавість до життя, в бажання допомогти й піратити зі собою в світле царство надії і сподівання.

Але існують люди, які не можуть стерпіти, щоб хтось жив ілюзіями. Вони мусять

існує царство агуків. І коли би всі люди були сліпі й глухі, вони навіть не підозрівали б можливості існування отой крає. Зрештою, відомо, що є люди, які хоч і добре бачать, та всеж не розрізняють деяких кольорів; але хіба не є в кольорах, а в них самих. Існує таємко багато людей, які є глухі й сліпі щодо царства духа. Воно для них є лише порожеж; вони не можуть бачити, ні чути. І вони намагаються знищити в інших що здатність бачити й чути. Горе й трагедія для мистця кольорів у царстві сліпих! Горе й трагедія для музиканта в царстві глухих! Горе й трагедія для людини духа в царстві «реалістів», що не знають ілюзій!

ОСАМІТНЕНА НІМЕЧЧИНА

Заграниця політика Німеччини після приходу до влади Адольфа Гітлера пішла кількома шляхами. Переводячи Гітлер хотів здійснити ідеал соборності німецького народу в одній державі. Для того Гітлер намагався прилучити до Німеччини Австрію, Данієльський король та не ховав своїх намірів передати до своїх намірів ідеал соборності німецького народу на Скоді, коштом «менше вартіх народів». Ці дії величав часто ширив у Німеччині співробітник Гітлера Розенберг.

Рік гітлерівської диктатури в Німеччині показав, що одна річ є бажання, а інша річ є можливість. Найсильніші бажання й воля можуть зустрітись з непереможними перешкодами. Так сталося з німецькою законородною політикою. Крок за кроком Гітлер мусів відступити від своєї програми в заграничній політиці. Початком відступу був пакт неагресії з Польщею. Гітлерові здавалося, таким чином прилучити Австрію до Німеччини. Шлях річ не давали прихильники Гітлера спокою австрійській владі. Боротьба гітлерівців за злуку Австрії з Німеччиною досягнула найвищої точки поставившись 25 липня, коли згинув голова австрійського уряду Дольфус.

Одначе після повстання австрійських націонал-соціалістів проти злуки Австрії з Німеччиною рішуче виступили всі великі європейські держави і в першій мірї фашистська Італія. Гітлер мусів відступити перед загрозою війни з європейською коаліцією за австрійську спадщину по Габсбургах. Німецький уряд переклав відповідальність за гіт-

лерське повстання в Австрії на самих австрійських націонал-соціалістів. Провідників австрійських націонал-соціалістів у Німеччині заарештовано, австрійську військово-націонал-соціалістичну організацію, що мала в Німеччині біля 15,000 членів, розв'язано. Гітлер мусів скласти заяви про свою миролюбність та про невмешування Німеччини до австрійських справ.

Відступ Німеччини в австрійській справі був безперечним успіхом італійсько-французького єдиного фронту супроти німецької соборності. Але «французька політика намагається накинати Гітлеровому уряду все одну петлю на шию і на Скоді. Франція виступила за проект «східного пакту», який би мали підписати балтійські держави, Німеччина, Польща, Росія й Франція. Цим пактом бунув загартований зокрема французький соціалістичний уряд на випадок війни Росії з Японією, на Далекім Сході.

Німецький уряд рішуче протиставив підписуванню «східного пакту», бо це була би повна капітуляція перед Францією й її союзниками. Навіть Англія, після недавніх хвиль подій у Німеччині та в Австрії, поставилася ворожо до цілої німецької політики. В одній з найбільших німецьких газет, «Берлінер Тагеблят» з 14-го серпня 1934 р. вміщений допис кореспондента цього часопису з Лондону:

«По дванадцять років після вибуху світової війни Англія знову зорієнтована «проти нас і стала на боці Франції».

Складалося парадоксальне положення: Німеччина, після невдачі своїх у заграничній політиці, має єдину «приятельку» — Польщу! Польський дипломат бороздить Франції в її політиці щодо «східного пакту» і підіграють Німеччині. Навіть Угорщина, давня вірна прихильниця Німеччині, почала цуратися німецької орієнтації».

Ці неспілки Німеччини, на полі заграничної політики не сталися випадково. Вони були викликані також внутрішньою слабкістю теперішнього німецького режиму. Те, що здобула була республіканська Німеччина від 1919 до 1933 року в заграничній політиці, вала диктатура Гітлера романтичним протягом одного року. Бож залежав від ласки Паладу і мати проти себе англійську великодержаву — це мала відвага навіть для найбільш прихильників німецького диктатора.

В. Р.

ПОДЯКА

Я, нижче підписаний член бр. св. Володимирів Вел., від 179 В. Н. Союзу, складаю сердечну подяку головному уряднику У. Н. Союзу за уніження мого допомоги з фонду запозиченого в сумі \$50, котрі стали мені великою поміччю у моїм нещасті. Бажаю нашої організації якнайкращого успіху. Також дякую місцевим урядникам за їх тур.

Львів Андруш, Ст. Лів. Мо.

Очки заслуженого заочника. — Я того не пережмо! — скрикнув убивник, як йому прочитали присуд, яким засудили його на шибеницю.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ЯК ІНШІ ЛЮДИ ПИШУТЬ ДОПИСИ.

Відомий американський поет Бертон Брейл вивинув у світ свій *жизнечик*, у котрим між іншим він кинув немало світла на те, як пишуться дописи.

Мініми він зраджує письменникам секрет свого успіху в помішуванні своїх творів у газетях. Секрет лежить у тому, що він зазедно посилає той самий твір до двох газет, як його одна відкидає. Каже, що, відставив рукопис з газети назад, він внімає його з одної конверти та вкладає до іншої з адресою до іншої газети. Це він робить так довго, поки рукопис не вернеться від п'ятої газети. Тоді він уже бачить, що послидній його таким діал буде тільки витратою гроша на почтові оплати. Тоді він робить якісь поправки в рукописі і знову посилає далі.

Ось маємо людину, котра не зраджує тим, що її написаний рукопис з 5 редакцій. Що сказати про людину, котра по першій відкинутою редакцією, позмає його до уряду, скажеш перед кожною, мало або й зовсім не порушує, щоб доказати, що вона написала довгий допис.

З ІСТОРІЇ БОЛЬШЕВИЗМУ.

Артур Розенберг написав книжку про історію большевизму від Маркса по першу п'ятнадцять.

Автор доказує, що від смерті Леніна політика большевизму стала ламаю основні засади большевизму. Большевицькі голови часто кликали більше натику на партійну диктатуру, як на демократію, себто на права членів чи народу будували частіше багато більше державний капіталізм, як соціалізм та дивилися за державним інтересом Росії більше, як за міжнародною революцією.

Піклування державним інтересам Росії добуває автор, котрому певно байдужа українська справа.

ЯПОНЕЦЬ ПРО СЕБЕ.

Англійською мовою поясняє недоволю друком власний життєпис Японец Сейджі Номі.

Ім'я це поза Японецю нічого не говорить, але в Японії воно кождому Японецю припадає великого власника 9 місячників, котрі мають разом кождо мільона читачів. Звід його преси виходить коло 75 процентів усієї популярної літератури Японії.

Як пишуть американські й англійські критики, він не великий чар: чар отвертості. Автор признається, примром, до мегаломанії. В іншому місті він каже, що ринівся вести життя святого, а ринівся на це тому, що завважав, що від обділення йому росте черво, а бігання за дітками підірване кредит у банках. Він описує докладно, як він не хотів учитися як негарне лице дівчині, котру йому вибрав за наречену, загнав його до науки.

У нас замислює такої отвертості автори автобіографій пишуть, автор йому страшно любила свою матір, церкву й вів, як вони ходили до парогамі чесноті, як вони були св. Августини без його гри-копалення.

Та нарікати на це дуже нема що. І людина, котра є мегаломаном, але до нього не признається, і людина, котра не має, не має! Не пиши, пишучи так, тех пір свій портрет. Йдеться, що вона когось таким портретом задурити. Звичайно вона задурить тільки одного чоловіка: себе самого.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Боберський Іван.

ОРГАНІЗАЦІЯ

(Відбит, висланий на Другий З'їзд „Товариства Українських Професіоналістів“ у Шикаго в серпні 1934.)

(4)

11. Муравлі, тварини, мухи, слон.

Муравлі організовані. Їх муравальською організацією, де кожен муравальський знає свій обов'язок, який він докладно на час виповнює. Муравальською має для того вигідні тунелі, гарні сади, добрі леговіські і стрункі, яка хоронить від дощу, спеки і вітру. Від муравальської ідуть білі шляхи, які муравальські розходяться шукаючи поживи. Коли пастух і дитинка встроїли свою палицю в таку палицу, де може мешкати 100,000 муравалів, муравальці нападають палицю, кусять її і борються, а інші відомості білі нечисті (личинки) і ховають їх перед ворогом. Ніхто з них не дезертирує, а де борються.

Тварини в цілому організовані. Всі повинні свої обов'язки, а при воритих палицях варта, щоб ніхто чужий з комах не вліз до хліба забирати мід. Мухи цілому не організовані. Кожа на свою руку, дає себе літати, живитися, брентися, критися. Не мають своєї оселі, як муравлі, як личинки. Мухи їх виганяють, зараз відлякують, не борються. Не відлякують, не помагають собі, одна з другою не обстає, одна другою не слухає, не мають провідника.

Великий, мудрий звір, слон, який стадами, які мають провідників. Коли він зверне увагу на небезпечне, всі його слухають і ідуть за ним. Дітки мають провідника. Буйволі мають провідника. Візні ідуть за своїм провідником. Журавлі летять ключем за провідником у вирій. Звірята відчаються: коли нема небезпечного, коли приходять небезпечні, якась пригода, треба знати, що провідник і слухати його промову.

12. Устав організації.

В Америці і в Канаді є нагода вишлюститися в організаційній роботі по українських товариствах, а можна організаційні способи пізнати в державних організаціях і у фахових юнгах.

Коли люди дучаться в товариство, обумовлюють устав, який навічаче обов'язки і права членів, подає провіднику думку товариства і визначає цілі праці та способи праці. Устав товариства підлягає постійним змінам, бо підчас роботи знаходять члени, що належало би змінити, щоб робота йшла краще та щоб обов'язки членів були рівномірні і справедливою оцінкою. Ці поправки і дискусії над ними рідко вносять поправки законів в державі.

Коли устав обумовили, вибирають членів старшину, щоб провадила роботу, а тоді старшина і члени розбирають роботу між себе, визначають дні і години на працю і на зв'яз з виконавчою вже праці. Організація ставляє чоловіка там, де він найвідповідніший. The right man on the right place. Чоловік добрий на скалярки, а є часом відповідний на секретаря.

Старшина, вибрана членами подає гадки і дає примір в роботі. При роботі і при наладах учаться люди думати, порівнювати, оцінювати, пред'являти, обчислювати, здавати прикладний звіт з роботи, передводити провір у праці, прикидати до провірки своєї роботи, не ображається провіркою праці й хвася.

У товаристві члени люди поступати чесноту: громадянським добром, не чукають ніякого злого зиску, але гадлять на зиск громади. Громада це наш Хосен громади є також наш хосен. У товаристві виробляється громадянський дух солідарності.

13. Чоловік основоюється.

Праця в організації виховує людей, можна сказати, освоє, робить їх дійсно товаришескими, дає їм товаришеску лунність і певність себе. Переставляють боїтися і встидитися, стають сміливі і ввічливі.

Члени товариства пізнають свої прикмети і вирішують свої недомогання. Старастуюсь переводити намічений план роботи в діло і розвивають шораз більше свій сприт і досвід. „Зачинають“ вірити в свої сили. В товаристві можна навчитися відкрити відому гадку про свою роботу і справити її так, що вона буде добра. Розумна гадка інших учить кожного чоловіка. Коли виходять непорозуміння, члени товариства мають нагоду винаходити способи, як неперозуміння залагодити і які їх на будуче уникати.

14. Школа на провідника.

При роботі в організації можна навчитися, як переводити наради, як кермувати зборами, як удержувати порядок серед більшого числа людей. Тут є нагода безбачити, наводити докази, переконати. Виробляються знання, провідники, організатори, які можуть безбачити, проникати чужі думки, холоднокровно і ввічливо відповідати, і мовчати.

Іван Петрус.

ЗАЧАРОВАНА КАША

— Тож слухай, Івасю, не будь дурний!
— А чогож би...
— Та я знаю, я відаю, що ти вмієш; не дурнож я твоя мама!

І кума Котищицна пківкала пальцем, а очима пильно гляділа на Івася.

А в нього біденського аж дух заперло на цей недобірчий погляд. Та всеж не заперло зовсім, бо нараз дивно розвинув уста:

— А що я, а чому, таж там...
— А може хто інший?
— Певно!
— Радаб я знати...
— Гм, таж це Юрко...

Юрко, трохи молодший від Івася, стояв на порозі та глядів, чи де коло плота не побачить Гринька Квастлика. Була весна. Гра в гудзиків всюди процвідала, а Юркові після вчорашньої гри з Олексом Янджуровим лишився на розпорок лише один-єдиний гудзик. Количим тин гудзиком не вигравє ніякий цілий мішочок, то не зможе завтра навіть за двері! Заложився за це з Артемком Ванчуровим, а Артемко Ванчура такий завзятий, що зуміє, коли він програє, шукати його всенький день до самого вечора! Количим вигравє він — Юрко, то Артемко може бути певний, що йому також не минеться та що він також не мотгтме показатися навіть за двері! Тому треба йому бачитися з Гриньком Квастликом. Квастлик має все повні кишені гудзиками! Бог знає, де то збирає, коли він такий нінащо, що навіть одного-єдиного гудзика ніколи не вигравє, а всі програє! Та саме тому він, Юрко, так нетерпляче вивидяє Гринька! Але це тому, що коли хто має виграти, то мусить бути також хтось, хто програє! То той, хто програє, тут був би Гринько Квастлик!

— То його також вибю, коли покажеться, що він провинився! — говорила мама.

Він, він, а не я!

— Тож кожен має своє! Ти Івасю, кізятя, а та кож, щоб напаслася наша „багратя“ та „лиса“.

— Напасеться, певно!

— А ти, Юрку, нареш кроливи для гусят.

— Нарву!

— А вважай, пополудні піchnуть виколоватися курята.

— Тай що?

— Та чого дивившися наче те теля на нові ворота?

— Так, напавду?

— Так, напавду.

— Та коли... то чейже... — і при тому Юрко лише розложив руками.

Кума Котищицна зрозуміла його. Шоправда, трохи усміхнулася до нього, до хлопця! Такий шось з нього буває! Такий він не такий звичайний йолуп! Гм! Ростає в ньому такий трохи господаря! Пізнала Гм! Росте в ньому такий розвів руками! Тин хотів відати з того, як хлосець розвів руками! Тин хотів відати пізнати, як дивується, що в таку хвилину, коли господини „виколоватимуться курята“, вона йде до міста!... Ні, такий не повинна би...

ти, коли треба. Штука мовчаня ще дуже мало у нас знана. Вибачаємо все, що треба і що рішучо належало би замовчати.

В організаційній роботі виробляються люди, які мають організаційний талант, уміють начернути план і виконати його, уміють притягати людей до роботи і захопити їх, уміють відкривати сили до праці і придержати їх при роботі, уміють захищати працю і відкрити дорогу до успіху. Розумний такт, який посядає провідник, або організатор не є виписаний в уставі організації. Такт показується в поведінню з членами і приміняюно приписи товариства. Тактовного провідника слухають; не тактовному провідникові люди бунтують. Члени відчаються з часом вичувати і в розуміти промову і самі стають заховуватися по громадським. Провідник-організатор має так поводитися, щоб було легко його слухати. Нам потрібні розумники, тактовні, рухливий провідники, економічно незалежних від свого окруження.

Количим провідник залежний економічно від цих, яких провадять, то його положення дуже трудне. У таких разі потребує дуже багато дотепу і практичного розуму, щоб не держати повагу і налати своїм словам рішучої сили. Члени не повинні в такім разі виконати провідника і втикати йому брад майна, а цінити його прова і його поради. Без нього були би, як тільо без голови.

О. Д. В. У.

ОКРУЖНА УПРАВА ОДВУ.

В НЬО ЙОРКУ

— влаштовує —

ВЕЛИКУ НАЦІОНАЛІСТИЧНУ МАНІФЕСТАЦІЮ

НАЦІОНАЛІСТИЧНИЙ ДЕНЬ НА СХОДІ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 9-ГО ВЕРЕСНЯ (СЕРПЕНЬ) 1934 РОКУ

В „СТОЦКІ“ ПАРКУ, ЛОНГ АЙЛАНД.

ГОЛОВНІ ТОЧКИ ПРОГРАМИ СВЯТА:

Загальна маніфестація членства ОДВУ, попис „ХОРУ ОДВУ“ під управою проф. Ю. КИРИЧЕНКА.
Руханкові вправи групи УКРАЇНСЬКИХ ПЛАСТУНІВ з Пасієн Н. Дж. під управою О. С. МУСІЯЧУКА.
Попис УКРАЇНСЬКОГО ОРКЕСТРИ зі Стівелетон, С. Айл., під управою п. І. ГЕБІ (дута до маршу і вправ, смичкова для танців).

ВСЕ ВЕЛИМІШАНОВНЕ ГРОМАДЯНСТВО НЬО ЙОРКУ І ОКОЛИЦІ ПРОСИТСЯ ЯК ГОСТЕЙ.
Directions to the Park: From New York Subways: take I.R.T. to Grand Central or B.M.T. to Times Sq. and change to Flushing Train.
2nd Ave 'L' to 57th Street and change to Willets Point (Flushing). Get off from all trains at Junction Blvd. Then take car running to North Beach.

ПОЧАТОК в годині 10 раню. ВСТУП 25 ц. (Ли, що набули білети наперед, заплавають за них при вступі).

Вибір трьох „кральї дия: по одній в строях — українським народним, звичайним і строя ОДВУ. Танкова Забава.
Святотну промову виголосить краєвий делегат О.У.Н., ОМЕЛЯН ГРИБІСЬКИЙ.
Крім неоговоритимуть ще й други англійські і українські бесідники.

ОКРУЖНА УПРАВА ОДВУ. В НЬО ЙОРКУ

У театрі.

Одна вчителька Рідної Школи подавала свої замітки громадянам, які платили їй за науку дітей. Коли скінчила говорити, підійшла до неї одна з громадян і сказала так: „Шо ви тут маєте нам говорити. Та ви навіть свого гавзу не маєте!“ В очак цієї жінки має право давати радю лише цей чоловік, що посядає свій „гавз“.

(Далі буде).

АРЕШТУВАННЯ.

Шеф постерунку в Ленківках (Буковина) видивив небезпечну шайку злодіїв вломників, що зробила неспешною ліку околицю. Головою шайки був Бронислав Язовський. Взяв 10 людей. Крадієв річ і самих злодіїв переховував коршмар Лебиза Зайлман. У цього чесного коршмара знайдено цілий склад крадіяних річей, решту в Язовського.

БАРІТОНОВЕ СОЛЮ

в супроводі фортепіано

ГРОБНИЦІ ЛІЦАРІВ

музика Юр. Пономаренка
слова О. Омелян.

Ціна 35 ц.

„СВОБОДА“

81-83 GRAND ST., P. O. BOX 846
JERSEY CITY, N. J.

— А хай тебе...
— Шо?
— Мені здається, що каші прибуває...
— То на, то маєш горнець, зачерни там варехо, хай не википить; такої доброї страви кожної каші шкода!
— Певно...
— Буль! буль! буль!... і ще... тай вершок нараз зник у другому горшку...
— Та лише на хвилину — а за хвилину?
— А хай її... далі... вже знову вилізати!
— То знову з нею до горшка!
— Ба коли над тим другим горшком також піднялися крила...
— То подай ринку...
— Та...
— Буль... буль... буль... і воно знову веселенько булькоче... — а Івася при тому кидається сюди й туди: — Та... та... чого дивившися, як теля на нові ворота... візьми також вареху тай також надбуй... а чейже не могу надбуйти кашу руками й ногами!
— Шо правда, то правда. Юрко бере собі вареху тай з інших двох горшків надбуйра кашу та в ринку й облизується:
— Далібі, Івасю, то раз буде каша!
— Наче на Різдо...
— Та ти не мей язіком увесь час, лише розглянься, бо то це буде треба одної ринки.
— Та вже не маємо...
— То будемо надбуйти остьут до скіпця... таж... не дамо каші вітати до кухні ба й із хати...
— Буль! буль!... буль! буль!
— Боженку, Юрку! Тож то буде раз тієї каші...
— Та ми не зможемо зісти навіть до вечора...
— А... тут усе й усе каші в тих горшках прибуває...
— Чей! каша є путня... Буль! буль!
— Йой!... а що наша Багра, Лиса й кізятя... Тихо! Чи ти не бачиш, що тут каша!
— Тихо! Чи ти не бачиш, що тут каша?
— Буль! буль!
— Далібі, вона напавду наче зачарована...
— Нараз: — А я тобі, драбе, дам „зачарована“! Мати сердита, люта! — А це на якого чорта...
— Таж ви говорили...
— Шо... що... що я говорила?
— Шо курятка виклюються...
— Де?
— Ну, то... будуть виклюватися.
— А... це варить їм...
— Шо, що він, гунчоті!...
— Та ця шпінная каша...
— То... з тернівками буде для курят!
— А Юрко добродушно: — Та то, щоб була кашиночку помашена!
— По-ма-ше-на... Помашена? А то дивне! Дивне! Не розуміє мама: А то раз з мене, а ти правду кажеш! Таж на стільки каші, то мусить бути порядно помашена...
— І лише сказала ті слова, схопила посторонок — Бог знає, де навчилася мастити посторонок!... Одначе вміла це!

Хлопчиська потім довго гадували, як добре мама помастила цю зачаровану кашу!

